

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ НАФТИ І ГАЗУ

Інститут економіки та менеджменту
Кафедра теорії економіки та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор, інституту економіки та
менеджменту

(підпис)

І. Б. Запукхляк
(ініціали, прізвище)

« 31 » серпня _____ 2022 року

МІКРОЕКОНОМІКА

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
(рівень вищої освіти)

галузь знань	<u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)
спеціальність	<u>076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u> (шифр і назва)
освітньо-професійна програма	<u>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</u> (назва)
вид дисципліни	<u>обов'язкова</u> (обов'язкова / вибіркова)

Робоча програма з дисципліни «Мікроекономіка» для студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» на здобуття ступеня бакалавр за спеціальністю 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність.

Розробник:

доцент кафедри ТЕУ, к.е.н., доц.

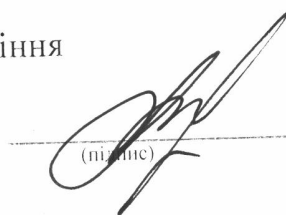

Мацьків Р.Т.
(ініціали та прізвище)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії економіки та управління

Протокол № 1 від « 31 » серпня 2022 року

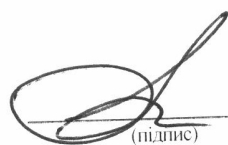
Завідувач кафедри теорії економіки та управління

Л.С. Сімків
(ініціали та прізвище)

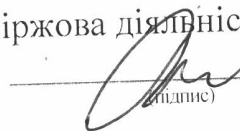
Узгоджено:

Завідувач кафедри підприємництва та маркетингу

Перевозова І. В.
(прізвище та ініціали)

Гарант ОПП «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Побігун С. А.
(прізвище та ініціали)

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Ресурс годин на вивчення дисципліни «Мікроекономіка» відповідно до навчального плану, розподіл по семестрах і видах навчальної роботи для різних форм навчання характеризує таблиця 1.

Таблиця 1 – Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни

Найменування показників	Всього		Розподіл по семестрах	
			Семестр <u>2</u>	
Курс	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання	Денна форма навчання (ДФН)	Заочна (дистанційна) форма навчання
Кількість кредитів ECTS	5	5	5	5
Кількість модулів	2	2	2	2
Загальний обсяг часу, год.	150	150	150	150
Аудиторні заняття, год., у т.ч.:	54	10	54	10
лекційні заняття	18	4	18	4
практичні заняття	36	6	36	6
лабораторні заняття	–	–	–	–
Самостійна робота, год., у т.ч.	96	140	96	140
виконання курсового проекту (роботи)	30	30	30	30
виконання контрольних (розрахунково-графічних) робіт	30	30	30	30
опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	8	36	8	36
опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	18	18	18	18
підготовка до практичних занять та контрольних заходів	10	26	10	26
підготовка звітів з лабораторних робіт	–	–	–	–
підготовка до складання екзамену	–	–	–	–
Форма семестрового контролю	диференційований залік, курсова робота		диференційований залік, курсова робота	

2 МЕТА ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Головною *метою* вивчення дисципліни є формування у студентів компетентностей, які сприятимуть їх ефективній самореалізації у професійній діяльності. А саме, вивчення мікроекономіки забезпечує формування знань про закономірності поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах, оволодіння універсальними інструментами прийняття рішень в умовах обмежених засобів і альтернативних можливостей, знання принципів раціональної поведінки економічних мікросистем у ринкових умовах, знання термінології і основних прийомів мікроекономічного аналізу, методики виконання техніко-економічних розрахунків, пов'язаних з аналізом і обґрунтуванням раціональної поведінки мікроекономічних суб'єктів у ринкових умовах.

Відповідно до мети, основними *завданнями* вивчення мікроекономіки є: сформувати у студентів – безпосередніх учасників суспільного виробництва – ринково-орієнтований економічний світогляд; сформувати фахові знання, які забезпечать здатність до економічної діяльності, ведення самостійної підприємницької діяльності; сформувати вміння використовувати універсальні інструменти прийняття раціональних господарських рішень; сприяти розумінню закономірностей функціонування економічних мікросистем у різних ринкових ситуаціях та вміння їх ефективно використовувати.

У результаті вивчення мікроекономіки студент повинен демонструвати такі результати навчання:

знання:

- концептуальні знання, включаючи певні знання сучасних досягнень;
- критичне осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності;

уміння:

- розв'язувати задачі та проблеми у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів;
- донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності.

Передбачається, що вивчення мікроекономіки сприяє набуттю студентами зазначених нижче компетентностей.

Загальні компетентності:

- ЗК 1** Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
- ЗК 2** Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях
- ЗК 6** Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел
- ЗК 8** Здатність виявляти ініціативу та підприємливість
- ЗК 10** Здатність діяти відповідально та свідомо

Спеціальні компетентності:

- **СК 1** Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.
- **СК 2** Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур.
- **СК 3** Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.
- **СК 5** Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.
- **СК 7** Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

- **СК 10** Здатність до бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері підприємництва, торгівлі та біржової практики з урахуванням ризиків.

Програмні результати навчання:

- ✓ **ПРН 1** Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- ✓ **ПРН 2** Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;
- ✓ **ПРН 5** Організовувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- ✓ **ПРН 7** Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати;
- ✓ **ПРН 11** Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці;
- ✓ **ПРН 12** Володіти методами та інструментарієм для обґрунтування управлінських рішень щодо створення й функціонування підприємницьких, торговельних і біржових структур;
- ✓ **ПРН 13** Використовувати знання форм взаємодії суб'єктів ринкових відносин для забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур;
- ✓ **ПРН 15** Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності за допомогою сучасних методів;
- ✓ **ПРН 17** Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів;
- ✓ **ПРН 20** Знати основи бізнес-планування, оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур з урахуванням ризиків.

3 ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

3.1 Тематичний план лекційних занять з дисципліни «Мікроекономіка»

Тематичний план лекційних занять дисципліни представлений в таблиці 2.

Таблиця 2 – Тематичний план лекційних занять

Шифри модулів (М), змістових модулів (ЗМ)	Модулі, змістові модулі	Обсяг лекційних занять год.	Література
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІКРОЕКОНОМІКИ. ТЕОРІЯ РИНКІВ І ЦІН. СПОЖИВЧИЙ ВИБІР	8	
ЗМ 1	Предмет і метод мікроекономіки	2	1, 4 – 7
	Поняття про економічну теорію. Предмет та об'єкт мікроекономіки. Поняття блага, обмеженість ресурсів і проблема вибору. Альтернативна вартість та граничний аналіз в мікроекономіці. Проблема ефективності в мікроекономіці. Проблема координації і ринок. Формування економічних моделей. Нормативний і позитивний аналіз в економіці.		
ЗМ 2	Теорія ринків і цін. Попит і пропозиція. Механізм ринкової рівноваги	2	1, 4 – 7
	Поняття попиту, види попиту, обсяг попиту. Закон попиту і його аналітична, таблична і графічна інтерпретація. Нецінові фактори зміни попиту. Закон пропозиції і його аналітична, таблична і графічна інтерпретація. Нецінові фактори зміни пропозиції. Ринкова рівновага. Зміна стану рівноваги. Обмеження цін і податки. Динамічна модель ринкової рівноваги.		
ЗМ 3	Еластичність попиту та пропозиції	2	1, 4 – 7
	Поняття еластичності. Види еластичності. Еластичність попиту за ціною, за доходом і перехресна еластичність попиту. Еластичність пропозиції. Еластичність в короткостроковому та довгостроковому періодах. Фактори еластичності пропозиції. Точкова і дугова еластичність. Використання еластичності підприємницькими структурами.		
ЗМ 4	Споживчий вибір	2	1, 4 – 7
	Потреби споживача. Кардиналістський і ординалістський підходи до оцінювання корисності благ. Закон спадання корисності. Максимізація корисності споживача. Поняття раціональної поведінки споживача. Смаки і уподобання споживача. Криві байдужості. Аналіз кривих байдужості та їх характеристика. Обмеження можливостей споживача. Бюджетна лінія.		

	Крива індивідуального попиту і формування ринкового попиту. Зміни доходу і попит, зміни ціни і попит. Ефект доходу і ефект заміщення.		
M2	ФІРМА В УМОВАХ РИНКУ. ЗАГАЛЬНА РІВНОВАГА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ	10	
ЗМ 1	Ринок товарів і послуг. Виробництво і витрати фірми	2	1, 4 – 7
	Фірма, ділова одиниця як економічний агент. Виробництво. Основна мета виробництва. Поняття факторної виробничої функції. Закон спадаючої продуктивності. Суть прибутку і витрат. Бухгалтерські та економічні витрати. Утворення бухгалтерського та економічного прибутку. Постійні та змінні витрати. Граничні витрати. Функції кривих витрат та їх взаємозалежність в короткостроковому та довгостроковому періодах. Економія на масштабах виробництва.		
ЗМ 2	Моделі ринку. Фірма і галузь в умовах досконалої конкуренції	2	1, 4 – 7, 9,10
	Моделі ринку та їх ознаки. Максимізація прибутку. Універсальні правила ринкових структур. Ринок і умови досконалої конкуренції. Попит, виручка і прибуток конкурентної фірми. Проблема максимізації прибутку фірми. Метод валових показників та метод граничних показників. Максимізація прибутку в довгостроковому періоді.		
ЗМ 3	Фірма в умовах недосконалої конкуренції. Монополістична конкуренція, олігополія та монополія.	2	1, 4 – 7
	Особливості монополістичної конкуренції. Ціноутворення в умовах монополістичної конкуренції. Монополія, види монополії. Умови монопольного ринку. Попит на продукцію монополіста і його виручка. Монопольне ціноутворення. Олігополія і дуополія. Обсяг виробництва та ціноутворення в олігополії.		
ЗМ 4	Ринок ресурсів	1	1, 4 – 7
	Мікроекономічний аналіз ринків факторів виробництва. Гранична доходність ресурсів. Ізокванта та ізокоста. Взаємодія виробничих факторів. Гранична норма технологічного заміщення. Технологічна норма заміни. Граничний продукт та граничні витрати від використання ресурсів. Встановлення ціни на сировинні ресурси, та їх вплив на витрати виробництва. Ринок землі і рента. Визначення ціни робочої сили. Попит і пропозиція робочої сили. Продуктивність праці і заробітна плата.		
ЗМ 5	Ринок капіталів	1	1, 4 – 7
	Ринок грошей. Ринок цінних паперів. Фінансові інструменти. Прибутки, проценти, дивіденди. Визначення доцільності інвестицій та їх оптимальної величини.		

	Довготермінові і короткотермінові інвестиції.		
ЗМ 6	Загальна рівновага і ефективність конкурентних ринків	1	1, 4 – 7
	Поняття часткової та загальної рівноваги. Рівновага на конкурентному ринку. Ефективність виробництва. Ефективність розміщення ресурсів. Економічна теорія добробуту.		
ЗМ 7	Неспроможність ринку. Суспільні блага	1	1, 4 – 7
	Неефективність ринків. Зовнішні ефекти. Наслідки позитивних та негативних зовнішніх ефектів. Інструменти усунення негативних ефектів. Суспільні блага і їх розподіл. Теорема Коуза. Попит на суспільне благо. Причини державного втручання у роботу ринків.		
Разом:		18	

3.2 Зміст практичних занять

Таблиця 3 – Зміст практичних занять

Шифри практичних занять (П)	Теми та основні навчальні елементи	Обсяг занять год.	Література
П 1	Вступ. Предмет і метод мікроекономіки. Теорія ринків і цін.		1-8
	Поняття про економічну теорію. Предмет та об'єкт мікроекономіки. Поняття блага, обмеженість ресурсів і проблема вибору. Альтернативна вартість та граничний аналіз в мікроекономіці. Формування економічних моделей. Нормативний і позитивний аналіз в економіці. Проблема координації і ринок. Ринок як економічна категорія: підходи до визначення.	2	
П 2	Попит і пропозиція. Механізм ринкової рівноваги		1-8
	Поняття попиту, закон попиту і його аналітична, таблична і графічна інтерпретація. Нецінові фактори зміни попиту. Поняття пропозиції, закон пропозиції і його аналітична, таблична і графічна інтерпретація. Нецінові фактори зміни пропозиції. Ринкова рівновага. Зміна стану рівноваги. Обмеження цін і податки.	4	
П 3	Еластичність попиту та пропозиції		1-8
	Поняття еластичності. Еластичність попиту за ціною, за доходом і перехресна еластичність попиту. Еластичність пропозиції. Еластичність в короткостроковому та довгостроковому періодах. Фактори еластичності пропозиції. Точкова і дугова еластичність. Використання еластичності підприємницькими структурами.	4	
П 4	Ринок товарів і послуг. Виробництво і витрати фірми	4	1-8

	<p>Виробництво. Основна мета виробництва. Поняття факторної виробничої функції. Закон спадаючої продуктивності.</p> <p>Валовий і середній дохід. Суть прибутку і витрат. Бухгалтерські та економічні витрати. Постійні та змінні витрати. Граничні витрати. Функції кривих витрат та їх взаємозалежність в короткостроковому та довгостроковому періодах. Утворення бухгалтерського та економічного прибутку.</p>		
П 5	Фірма і галузь в умовах досконалої конкуренції		1-8
	<p>Ринок і умови досконалої конкуренції. Характеристика вільноконкурентного ринку.</p> <p>Попит, виручка і прибуток конкурентної фірми. Проблема максимізації прибутку фірми.</p> <p>Принцип співставлення валового доходу і валових витрат.</p> <p>Принцип співставлення граничного доходу і граничних витрат.</p> <p>Максимізація прибутку в довгостроковому періоді.</p>	4	
П 6	Фірма в умовах недосконалої конкуренції. Монополія, монополістична конкуренція та олігополія		1-8
	<p>Поняття неповної конкуренції і монополії. Види монополії.</p> <p>Умови монопольного ринку. Монопольна влада і її особливості.</p> <p>Попит на продукцію монополіста і його виручка.</p> <p>Монопольне ціноутворення.</p>	4	
П 7	Ринок ресурсів		1-8
	<p>Мікроекономічний аналіз ринків факторів виробництва.</p> <p>Гранична доходність ресурсів. Ізокванта та ізокошта.</p> <p>Взаємодія виробничих факторів. Гранична норма технологічного заміщення.</p> <p>Граничний продукт та граничні витрати від використання ресурсів. Встановлення ціни на сировинні ресурси, та їх вплив на витрати виробництва.</p>	4	
П 8	Ринок капіталів		1-8
	<p>Ринок грошей. Ринок цінних паперів.</p> <p>Фінансові інструменти. Прибутки, проценти, дивіденди.</p> <p>Визначення доцільності інвестицій та їх оптимальної величини. Довготермінові і короткотермінові інвестиції.</p> <p>Ринкова ставка позичкового проценту і ціна основних фондів.</p>	4	
П 9	Загальна рівновага і ефективність конкурентних ринків		1-8
	<p>Поняття часткової та загальної рівноваги. Рівновага на конкурентному ринку.</p> <p>Ефективність виробництва. Ефективність розміщення ресурсів. Економічна теорія добробуту.</p>	2	
П 9	Неспроможність ринку. Суспільні блага	4	1-8

	Неефективність ринків. Зовнішні ефекти. Наслідки позитивних та негативних зовнішніх ефектів. Інструменти усунення негативних ефектів. Суспільні блага і їх розподіл. Теорема Коуза. Попит на суспільне благо. Причини державного втручання у роботу ринків.		
Разом:		36	

3.3 Зміст самостійної роботи

В межах самостійної роботи студенти опрацьовують матеріал, викладений на лекціях, а також винесений на самостійне вивчення. Така діяльність передбачає підготовку до практичних занять та контрольних заходів, написання есе чи підготовку коротких доповідей за окремими питаннями. Резерв часу на таку діяльність подано в таблиці 4.

Таблиця 4 – Зміст самостійної роботи та резерв часу на її виконання

Шифри етапів самостійної роботи (С)	Теми та основні навчальні елементи	Обсяг занять год.	Література
С 1	Предмет і метод мікроекономіки	2	1 – 8
	Альтернативна вартість та граничний аналіз в мікроекономіці. Проблема ефективності в мікроекономіці. Проблема координації і ринок. Формування економічних моделей. Нормативний і позитивний аналіз в економіці.		
С 2	Теорія ринків і цін. Попит і пропозиція. Механізм ринкової рівноваги	2	1 – 8
	Винятки із закону попиту (товари Гіффена, товари Веблена, ефект снобізму, ефект натовпу). Зміна стану рівноваги. Дія нецінових факторів попиту і пропозиції. Обмеження цін і податки. Динамічна модель ринкової рівноваги.		
С 3	Еластичність попиту та пропозиції	2	1 – 8
	Точкова і дугова еластичність. Використання еластичності підприємницькими структурами. Оцінювання еластичності.		
С 4	Споживчий вибір	4	1 – 8
	Потреби споживача. Кардиналістський і ординалістський підходи до оцінювання корисності благ. Закон спадання корисності. Максимізація корисності споживача. Поняття раціональної поведінки споживача. Смаки і уподобання споживача. Криві байдужості. Аналіз кривих байдужості та їх характеристика. Обмеження можливостей споживача. Бюджетна лінія. Крива індивідуального попиту і формування ринкового попиту. Зміни доходу і попит, зміни ціни і попит. Ефект доходу і ефект заміщення.		
С 5	Ринок товарів і послуг. Виробництво і витрати фірми	2	1 – 8

	Фірма, ділова одиниця як економічний агент. Утворення бухгалтерського та економічного прибутку. Економія на масштабах виробництва.		
С 6	Фірма і галузь в умовах досконалої конкуренції	6	1 – 8
	Ринок і умови досконалої конкуренції. Характеристика вільноконкурентного ринку. Максимізація прибутку в довгостроковому періоді.		
С 7	Фірма в умовах недосконалої конкуренції. Монополія та олігополія	6	1 – 8
	Умови монопольного ринку. Монопольна влада і її особливості. Визначення ціни та обсяг виробництва в монополістичній конкуренції. Олігополія і дуополія. Обсяг виробництва та ціноутворення в олігополії. Особливості та економічні приклади монополістичної конкуренції. Олігополія і дуополія.		
С 8	Ринок ресурсів	4	1 – 8
	Мікроекономічний аналіз ринків факторів виробництва. Ринок землі і рента. Ринок робочої сили. Визначення ціни робочої сили. Попит і пропозиція робочої сили. Продуктивність праці і заробітна плата. Ринок грошей. Ринок цінних паперів.		
С 9	Загальна рівновага і ефективність конкурентних ринків	4	1 – 8
	Поняття часткової та загальної рівноваги. Рівновага на конкурентному ринку. Економічна теорія добробуту.		
С 10	Неспроможність ринку. Суспільні блага	4	1 – 8
	Зовнішні ефекти. Наслідки позитивних та негативних зовнішніх ефектів. Інструменти усунення негативних ефектів. Суспільні блага і їх розподіл. Теорема Коуза.		
Разом:		36	

Одним із видів самостійної роботи є індивідуальні завдання, які виконуються з метою поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

В межах курсу «Мікроекономіка» студенти виконують розрахунково-графічні та курсову роботи.

Індивідуальні завдання, як правило, кожен студенти виконують самостійно під керівництвом викладача.

Таблиця 5 – Зміст розрахунково-графічних робіт

Шифри етапів самостійної роботи (С)	Тема розрахунково-графічної роботи	Обсяг годин	Література
--	---	--------------------	-------------------

C1	Аналіз кривої виробничих можливостей	4	2,3,5
C2	Механізм ринкового ціноутворення та наслідки державного регулювання	7	2,3,5
C3	Аналіз еластичності та прогнозування попиту і ціни на товар	6	2,3,5
C5 C6	Аналіз витрат та вибір стратегічної поведінки фірми в умовах досконалої конкуренції	7	2,3,5
C7	Вибір стратегічної поведінки фірми в умовах чистої монополії	6	2,3,5
Разом:		30	

Курсова робота є одним із видів індивідуальних завдань навчально-дослідницького, творчого чи проектно-конструкторського характеру, який має на меті не лише поглиблення, узагальнення і закріплення знань студентів з нової навчальної дисципліни, а й застосування їх при вирішенні конкретного фахового завдання і вироблення вміння самостійно працювати з навчальною і науковою літературою, опрацьовувати статистичні дані, використовувати сучасні інформаційні засоби та технології.

Задля формування та розвитку таких компетентностей, як ЗК 1, ЗК 2, ЗК 6, СК 2, СК 5, СК 10 студенти з дисципліни «Мікроекономіка» виконують курсову роботу.

Таблиця 6 – Етапи виконання курсової роботи із розподілом часу

Етапи роботи	Термін виконання	Обсяг годин
1. Вибір теми для виконання курсової роботи.	до кінця 1-го тижня навчання	1
2. Визначення структури роботи, заповнення «Завдання».	до кінця 2-го тижня навчання	2
3. Виконання розділів 1 і 2.	протягом 4 тижнів	10
3. Виконання розділу 3 (розрахункової частини).	протягом 4 тижнів	10
4. Написання вступу і висновків до роботи.	протягом тижня	4
5. Оформлення курсової роботи відповідно до Стандарту	протягом тижня	3
Разом:		30

4 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Основна література

1. Базилінська О. Я., Мініна О. В. Мікроекономіка : навч. посіб. К. Центр навч. літ. 2019. 352 с.
2. Гронтковська Г. Е., Косік А. Ф. Мікроекономіка. Практикум : навч. посіб. К.: ЦУЛ. 2017. 418 с.
3. Мацьків Р. Т., Топольницька Т. Б., Яцюк О. С. Мікроекономіка : методичні вказівки для виконання курсової роботи. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 46 с.
4. Мацьків Р. Т., Топольницька Т. Б., Яцюк О. С. Мікроекономіка : методичні вказівки для самосійного вивчення дисципліни. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2021. 24 с.
5. Кулішов В.В. Мікро- макроекономіка. Підр. 2019. К. 485 с.
6. Яцюк О. С. Мікроекономіка : навч. посіб. Івано-Франківськ. ІФНТУНГ. 2019. 188 с.

4.2 Додаткова література

7. Макконнелл Р. К., Брю С.Л. Мікроекономіка: у 2 ч. Львів : Просвіта. 1999. 649 с.
8. I. Bodnaruk, R. Matskiv, T. Topolnytska, H. Maluk. Economic theory : textbook. Ivano-Frankivsk : IFNTUOG, 2019. 117 p.
9. Prodanova, I. I. Economic theory = Економічна теорія : guidelines for study course =методичні вказівки для вивчення дисципліни. Ivano-Frankivsk : IFNTUOG. 2018. 34 p.
10. Мацьків Р. Т., Васильківський Я. А. Проблеми розвитку соціального підприємництва в Україні. *Економіко-управлінські аспекти трансформації та інноваційного розвитку галузевих і регіональних суспільних систем в сучасних умовах*: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (28- 29 квітня 2020 р., м. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ). м. Івано-Франківськ. 2020. С. 53 – 55.
11. Мацьків Р.Т., Шеметуха Т.В. Можливості розвитку соціального підприємництва в Україні. *Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку економіки*: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (20 травня 2020 р., м. Дубляни), Ч. 2. м. Дубляни. 2020. С. 200 – 202.
12. Мацьків Р.Т., Сабадош В.В. Досвід соціального підприємництва в Україні. *Вдосконалення фінансово-кредитного механізму забезпечення інноваційного розвитку економіки*: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (20 травня 2020 р., м. Дубляни), Ч. 2. м. Дубляни. 2020. С. 202 – 206.
13. Мацьків Р.Т. Інфраструктура ринків: підходи до класифікації /Р. Т. Мацьків, Т. Б. Топольницька / Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" – 2018. – №3. Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6187>

4.3 Інформаційні ресурси в Інтернеті

14. David Besanko, Ronald Braeutigam Microeconomics. 2011. 4th ed.
URL:http://econ.tu.ac.th/archan/supawat/EE311/2.%20David_Besanko,_Ronald_Braeutigam_Ronald_R._Braeu.pdf
15. Principles of Microeconomics, N. Gregory Mankiw. 2008. 5th ed.
URL: <https://www.udg.edu.me/download/122/preuzimanje>
16. Rittenberg, L. and Tregarthen, T. (2011) Principles of Microeconomics.
URL: https://ocw.mit.edu/ans7870/14/14.01SC/MIT14_01SCF11_rtext.pdf
17. Онлайн курс «Економіка на кожен день». Платформа онлайн-освіти Prometheus.
URL: <https://prometheus.org.ua/>
18. «Підприємство: Хто ваш клієнт?». Платформа онлайн-освіти Prometheus.
URL: <https://prometheus.org.ua/>
19. Онлайн курс «Окей, гугл: як стати підприємцем?». Студія онлайн-освіти EdEra. URL: <https://www.ed-era.com/>

20. Електронний курс «Мікроекономіка» для дистанційної форми навчання. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2020. URL: <http://dn.nung.edu.ua>.
21. Електронний курс «Microeconomics Principles». Coursera. URL: <https://www.coursera.org/learn/microeconomics>

5 ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання: навчальні заняття – лекції, практичні заняття, консультації; самостійна робота – вивчення окремих питань тем студентами самостійно, підготовка до відпрацювання занять у разі відсутності; практична підготовка – підготовка до практичних занять; контрольні заходи – тестові опитування та інші види контролю знань студентів.

При вивченні дисципліни відповідно до наказу № 150 «Про шифрування методів навчання, методів і форм оцінювання» від 24.06.2021 р. використовуються такі методи навчання: словесні методи (МН 1): лекція (МН 1.1), розповідь-пояснення (МН 1.2), бесіда (МН 1.3); наочні методи (МН 2): ілюстрування (МН 2.1), мультимедійні методи (МН 2.4); практичні методи (МН 3): вправи (МН 3.1), практичні роботи (МН 3.4); індуктивний метод (МН 4); дедуктивний метод (МН 5); аналітичний метод (МН 7); синтетичний метод (МН 8); метод порівняння (МН 9); метод узагальнення (МН 10); конкретизація (МН 11); метод виокремлення основного (МН 12); дослідницький метод (МН 17); методи самостійної роботи вдома (МН 18); робота під керівництвом викладача (МН 19); інтерактивні методи (МН 20): кейс-метод (МН 20.1), дискусія і диспут (МН 20.2), мозковий штурм (МН 20.3), банк ідей (МН 20.6), бесіда-діалог (МН 20.7).

6 ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення навчальної дисципліни «Мікроекономіка» потребує: підготовки до практичних занять; індивідуального тренування із розв'язування задач, виконання курсової роботи відповідно до навчального плану; опрацювання рекомендованої основної та додаткової літератури.

Підготовка та участь у практичних заняттях передбачає: ознайомлення з програмою навчальної дисципліни та планами практичних занять; вивчення теоретичного матеріалу; виконання завдань, запропонованих для самостійного опрацювання.

Студенти відпрацьовують пропущені заняття на протязі 2-х тижнів після відновлення відвідування. Відтермінування відпрацювань є небажаним і призводить до зниження результатів навчання. Відпрацювання передбачають виконання тих видів роботи, які визначено у робочій програмі за відповідною темою.

У разі переходу студента на індивідуальне навчання чи участь у програмі академічної мобільності, він складає план вивчення дисципліни та узгоджує його з викладачами.

Виконання курсової роботи повинно відбуватись відповідно до графіку, який узгоджується та задокументується у аркуші «Завдання». Важливо, щоб виконана робота відповідала умовам академічної доброчесності. Якщо в роботі буде виявлено плагіат обсягом більше, ніж 50%, то студент не буде допущений до захисту курсової роботи та зобов'язаний виконати курсову роботу за іншою темою. Плагіат виявлятиметься шляхом порівняння тексту курсової роботи із доступними, відкритими даними.

7 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

Форми: поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль. На практичних заняттях здійснюється усний контроль рівня підготовки студентів: усне опитування теоретичного матеріалу, викладеного на лекціях та винесеного на самостійне опрацювання. Для встановлення рівня засвоєння матеріалу передбачено тестовий та письмовий контроль.

Схему нарахування балів при оцінюванні знань та методи контролю з дисципліни відповідно до наказу № 150 «Про шифрування методів навчання, методів і форм оцінювання» від 24.06.2021 р. наведено в таблиці 6.

Таблиця 7 – Схема нарахування балів у процесі оцінювання знань студентів з дисципліни «Мікроекономіка»

Шифр	Назви модулів, змістових модулів	Методи і форми оцінювання	Максимальна кількість балів
ЗМ 1	Предмет і метод мікроекономіки	усний контроль (МФО 5), лабораторно-практичний контроль (МФО 7)	2
ЗМ 2	Теорія ринків і цін. Попит і пропозиція. Механізм ринкової рівноваги	поточний контроль (МФО 4), лабораторно-практичний контроль (МФО 7), тестовий контроль (МФО 8)	12
ЗМ 3	Еластичність попиту та пропозиції	поточний контроль (МФО 4), лабораторно-практичний контроль (МФО 7), тестовий контроль (МФО 8)	12
ЗМ 4	Споживчий вибір	усний контроль (МФО 5, письмовий контроль (МФО 6)	10
М 1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ МІКРОЕКОНОМІКИ. ТЕОРІЯ РИНКІВ І ЦІН. СПОЖИВЧИЙ ВИБІР	тестовий контроль (МФО 8)	15
ЗМ 1	Ринок товарів і послуг. Виробництво і витрати фірми	поточний контроль (МФО 4), тестовий контроль (МФО 8)	5
ЗМ 2	Моделі ринку. Фірма і галузь в умовах досконалої конкуренції	усний контроль (МФО 5), лабораторно-практичний контроль (МФО 7)	2
ЗМ 3	Фірма в умовах недосконалої конкуренції. Монополістична конкуренція, олігополія та монополія.	усний контроль (МФО 5), лабораторно-практичний контроль (МФО 7), тестовий контроль (МФО 8)	7
ЗМ 4	Ринок ресурсів	усний контроль (МФО 5), письмовий контроль (МФО 6)	5

ЗМ 5	Ринок капіталів	усний контроль (МФО 5), тестовий контроль (МФО 8)	5
ЗМ 6	Загальна рівновага і ефективність конкурентних ринків	усний контроль (МФО 5), письмовий контроль (МФО 6)	5
ЗМ 7	Неспроможність ринку. Суспільні блага	усний контроль (МФО 5), письмовий контроль (МФО 6)	5
М2	ФІРМА В УМОВАХ РИНКУ. ЗАГАЛЬНА РІВНОВАГА ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ	поточний контроль (МФО 4), тестовий контроль (МФО 8)	15
Диференційований залік (МФО 3)			100

Таблиця 8 – Розподіл балів за видами робіт

Семестровий модуль № 1		Семестровий модуль № 2	
Вид роботи	К-сть балів	Вид роботи	К-ть балів
виконання РГР (по 2 бали)	6	виконання РГР (по 2 бали)	4
тестовий контроль	20	тестовий контроль	10
письмовий контроль	10	письмовий контроль	10
Модульна контрольна робота № 1	15	Модульна контрольна робота № 2	15

Заохочувальні бали:

- виступ з доповіддю на практичному занятті – 5 балів;
- публікація тез доповіді – 5 балів;
- публікація наукової статті – 10 балів;
- сертифікат про успішне завершення онлайн курсу, який сприяє вивченню і засвоєнню дисципліни «Мікроекономіка», – 5 балів.

Таблиця 9 – Розподіл балів за виконання і захист курсової роботи

Вид роботи	К-сть балів
виконання курсової роботи (Вкр), в тому числі:	100
- відповідність змісту роботи обраній темі	75
- дотримання графіка виконання роботи	10
- відповідність оформлення роботи Стандарту	15
захист курсової роботи (Зкр)	100
Підсумкова оцінка за курсову роботу (Пкр)	$Пкр = \frac{Вкр + Зкр}{2}$

Передбачено підсумковий контроль знань у формі диференційованого заліку (здійснюється на основі балів, отриманих студентами впродовж семестру).

8 СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Для оцінювання якості засвоєння дисципліни використовується 100 бальна шкала.

Таблиця 10 – Шкала оцінювання знань

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS	Рекомендована система оцінювання
Відмінно	90-100	A	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100 (відмінно)
Добре	82-89	B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	75-89 (добре)
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	
Задовільно	67-74	D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	60-74 (задовільно)
	60-66	E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	
Незадовільно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або скласти екзамен	35-59 (незадовільно із можливістю повторного складання екзамену)
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0-34 (незадовільно із обов'язковим повторним вивченням модуля)